

havns 5te Valgkreds (Borgbjerg) i Gaar omtalte: Linien med den borgerlige og den kirkelige Lovgivning. Her er et Punkt, hvor virkelig det borgerlige er skudt op og har skudt det kirkelige til Side paa berettiget Maade. I Loven af 1903 stod der i § 19, at „Præsten kan henvende sig til Menighedsraadet om Samarbejde i alt, hvad der kan tjene til at vække, styrke og lede et sundt kristeligt Liv i Menigheden.“ Denne Paragraf er bortfalden og er — man kan vel bruge det Ord — erstattet med Forslagets § 23, der udtrykker positivt, hvad der før var sagt negativt: „Præsten er i sin Embedsvirksomhed, herunder den private Sjaelsorg, uafhængig af Menighedsraadet.“ Jeg finder, at her er paa heldig Maade sket det, at man har sikret Præstens Frihed, men der er tillige sket det, at man for en Gangs Skyld har skudt en klar borgerlig Linie ind i Forslaget. Hvorfor har man nu det? Det er ikke saa meget ud fra den Tendens, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds mente, nemlig at man virkelig var interesseret for det borgerliges Overhøjhed, men det beror derpaa, at det almene Frisind, den Rummelighed, som man føler, der maa være i den danske Folkekirke, gør det utilladeligt, at saadanne embedsmæssige Mænd som Menighedsraadets Medlemmer skulle have Lov at blande sig i Forhold, der angaa en rent personlig Overbevisning. Jeg tror, det er selve Rummelighedsprincippet, Frisindsprincippet, Fordragelighedsprincippet mere end det borgerlige Princip, der her har ført en rigtig Opfattelse ind i Forslaget.

Men til dette, at der er udeladt en Beføjelse for Menighedsraadet, svarer yderligere, at der er tilføjet en positiv Beføjelse af vidtstrakt Art. Det er den, at nu skal ved Embeders Genbesættelse Menighedsraadets Medvirken finde Sted. Vi kende alle dette, og jeg skal ikke fordybe mig deri, men det er et afgørende Sted, der gaar langt ud over Loven af 1903, og som lægger Vægten paa Folkets Selvstyre. Jeg miskender ikke og overser ikke, at dette allerede var til Stede, da man i 1908—09 behandlede Revisionen af Loven, men jeg ønsker at gøre opmærksom paa, at det ikke blot er Erfaringerne fra den forløbne Tid, der have virket her, men det er ligefrem det, at Loven er skreven med større personlig Opfattelse end før af, hvad det vil sige at have Selvstyre i Kirken. De Ændringer, som det ærede Medlem fra Ringkøbing foreslog i Loven 1908—09, vare, forekom-

mer det mig, i en ikke ringe Grad Udslag af, at saa vidt var man nu, maaske blandt andet rigsdagsmæssigt, kommen, at man tog dem med, men i dette Lovforslag gøre de det Indtryk, at den paagældende Mand, der har skrevet eller inspireret Lovforslaget, har gjort det med en bestemt frihedsmæssig Bestræbelse. Det er noget, han har villet.

Men paa sin Bygning har endelig den højtærede Kultusminister sat et Spir, som jeg finder adskilligt kønnere end et andet kirkeligt Spir, som jeg ikke synes om, og som i disse Dage er kommet frem — jeg havde nær sagt — udenfor den danske Menighed. Det er det, at han i § 26 har forlangt, at ved Embeders Genbesættelse skal et Menighedsmøde medvirke. Jeg synes, det er en fortræffelig Bestemmelse. Jeg vil ikke tale om, at det kunde tænkes, at et Menighedsraad, der f. Eks. havde siddet 5—6 Aar, havde vokset sig sammen som Klike og derved var blevet for ensidigt til heldigt at besætte Embedet. Udfaldet kunde blive uheldigt. I alt Fald er der her en Fare. Men jeg ser, at selve den Friskhed, som Folkets Naturbund altid har, finder her et Afløb ved, at der skabes en medvirkende Repræsentation fra et alment Menighedsmøde ved Embedets Genbesættelse. Jeg hilser i denne Bestemmelse et overordentlig stort Fremskridt. Jeg har kun den Betænkelighed, om det ikke vilde være heldigt, at Menighedsrådets Repræsentation var betydeligt større end selve Menighedsraadet. Men det er jo ingen principiel Indvending, og det kunde man forhandle om i det Udvalg, der maaske kommer. Maaske kommer det ikke, det tør jeg ikke udtale mig om.

Tilbage har jeg da overfor denne Bygning, som jeg synes er opført med fast og sikkert Frisind, nogle enkelte Bemærkninger om dette Lovgiverarbejde i dets Almindelighed. Jeg vil have Lov til at sige, at det forekommer mig, at dette Lovgiverarbejde er i sjælden Grad helstøbt, skrevet ud i eet Aandedrag, ligesom f. Eks. vor første Junigrundlov var det, et Lovforslag, der efter min Mening ikke skeler til nogen Side, ikke til Vælgerne og ikke til Rigsdagsmændene, og navnlig ikke skeler til det gennemførlige, uden dog efter min Mening at have forladt den Linie, hvorpaa det gennemførlige ligger. Det slog mig i Gaar, hvordan Sindene vare blevne ændrede om til frisindet Lovgivning paa det her foreliggende Omraade, og det forekommer mig, at netop Dagen i Gaar beviste, at den højtærede Kultus-